

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Психологія особистісної події

підготовки: **магістра**

спеціальності: **053 Психологія**

освітньо-професійної програми: **Психологія**

Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)

Клінічна психологія

Луцьк – 2021

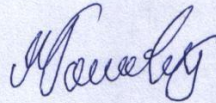
Силабус навчальної дисципліни «Психологія особистісної події» підготовки магістра, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія, за освітньо-професійними програмами «Психологія», «Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)» та «Клінічна психологія».

Розробник: Вірна Ж.П., доктор психологічних наук, професор кафедри педагогічної та вікової психології

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології Волинського національного університету імені Лесі Українки

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Завідувач кафедри

проф. Ярослав ГОШОВСЬКИЙ

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна/заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія; освітня програма «Психологія»; «Практична психологія» (психологічне консультування та психотерапія) освітній рівень «Магістр»	Нормативна
Кількість годин / кредитів _120/120_ / _4/4_		Рік навчання _2021-2022_
		Семестр _1/2_
		Лекції _18/4_ год.
		Практичні (семінарські) _16/4_ год. Лабораторні _12/4_ год. Індивідуальні _ - _ год.
		Самостійна робота _64/94_ год.
ІНДЗ: _ / немає	Консультації _10/14_ год.	
	Форма контролю: іспит	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Вірна Жанна Петрівна**

Науковий ступінь: **доктор психологічних наук**

Вчене звання: **професор**

Посада: **професор кафедри педагогічної та вікової психології**

Контактна інформація:

Virna.Zhanna@eenu.edu.ua

Дні занять:

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Психологія особистісної події» вміщує теоретико-емпіричний матеріал вивчення психологічного феномену особистісної події. Цінним здобутком програми є конкретний теоретико-прикладний матеріал, у якому зібрано оригінальний матеріал з вивчення вказаної проблеми. У програмі висвітлені центральні наукові позиції психологічного феномену особистісної події, які розкривають синергетичний підхід причому у авторській інтерпретації, де вдало об'єднаний аналіз фактичного матеріалу наукових досліджень з проблеми вивчення особистісної події.

Варто відмітити, що за останній період тематика психології особистісної події займає не тільки науково-теоретичну нішу вивчення феномену, але і його прикладний контекст. Психологія напрацювала потужний діагностичний інструментарій, а також цілий арсенал конкретних апробованих технологій психологічної діагностики і корекції розгортання життєвого шляху і переживання життєвих подій. Навчальний курс з психології особистісної події – це система лекційних, практичних та лабораторних занять, самостійної роботи студентів, індивідуальних завдань, консультацій, екзамену, які побудовані на основі таких принципів: 1) достовірності інформації; 2) системності викладу матеріалу, який призначений для використання в педагогічній діяльності; 3) встановлення міждисциплінарних зв'язків; 4) планомірної взаємодії суб'єктів навчального процесу (викладачів і студентів). Такий підхід є можливим на основі поєднання лекційної інформації з практичними вправами семінарських занять, лабораторними заняттями та самостійною підготовкою студентів зі спеціально розроблених питань.

2. Пререквізити. Базову основу навчального курсу складають теоретичні знання з дисциплін «Соціальної психології», «Вікової психології», «Психології мотивації та емоцій», «Психології особистості», «Диференціальної психології та «Психологічне консультування».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Головною метою даного курсу є висвітлення теоретико-методологічних аспектів психології особистісної події та ознайомлення із прикладними дослідженнями типології особистісних подій та індивідуальних відмінностей у способах фіксації історії життя та побудові концепції людської долі. Основними завданнями навчальної дисципліни є: ознайомлення студентів із загальними поняттями сфери переживання особистісної події та основними методами фіксації історії життя особистості; розкриття стратегії і можливостей діагностичних засобів вивчення особистісної події; сприяння професійному самовизначенню і набуття студентами професійно-консультативної ідентичності.

1. Результати навчання (компетентності).

В результаті засвоєння навчального курсу студенти мають набути *загальні компетенції*:

ЗК 1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 3 – здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 4 – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК 5 – цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність; ЗК 7 – здатність діяти соціально відповідально та свідомо; та *спеціальні (фахові) компетенції*:

СК 1 – здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики;

СК 2 – самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості; СК 4 – здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік;

СК 6 – налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах;

СК 7 – приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;

СК 9 – дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями;

Програмні результати навчання

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

4. Структура навчальної дисципліни

денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Лекції	пр.зан.	лаб.зан.	сам. робота	Конс	*Форма контролю / бали
Змістовий модуль I. Життєва особистісна подія: аналіз і тенденції вивчення						
Тема 1. Особистісна подія: визначення і аналіз проблеми	2	2	1	6	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 2. Життєві події та ситуації: підходи і методи вивчення	2	4	3	7	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 3. Життєві події та автобіографічна пам'ять людини	2	4	2	7	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 4. Життєві доля і життєві сценарії	2	4	1	7	1	опитування (1 бал); підготовка реферату

особистості						(2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 5. Життєвий шлях особистості: життєві плани та перспективи	2	2	1	7	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Разом за модулем 1	10	16	8	34	5	60/20
Змістовий модуль II. Психологія особистісної події у прикладних дослідженнях						
Тема 6. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в юридичній психології	2		1	7	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 7. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення у віковій, педагогічній та професійній психології	2		1	9	2	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 8. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в клінічній психології	2		1	7	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 9. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в консультативній психології	2		1	7	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Разом за модулем 2	8	-	4	30	5	60/20
	18	16	12	64	10	120/40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						10
Всього годин / Балів						120/100

заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Лекції	пр.зан.	лаб.зан.	сам. робота	Конс	*Форма контролю / бали
Змістовий модуль I. Життєва особистісна подія: аналіз і тенденції вивчення						
Тема 1. Особистісна подія: визначення і аналіз проблеми	2	2		8	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 2. Життєві події та ситуації: підходи і методи			2	8	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання

вивчення						лабораторних завдань (2 бала);
Тема 3. Життєві події та автобіографічна пам'ять людини				12	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 4. Життєві доля і життєві сценарії особистості				8	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 5. Життєвий шлях особистості: життєві плани та перспективи				8	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Разом за модулем 1	2	2	2	44	6	60/20
Змістовий модуль II. Психологія особистісної події у прикладних дослідженнях						
Тема 6. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в юридичній психології				12	2	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 7. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення у віковій, педагогічній та професійній психології	2			14	1	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 8. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в клінічній психології		2		12	2	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Тема 9. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в консультативній психології				12	2	опитування (1 бал); підготовка реферату (2 бала); виконання лабораторних завдань (2 бала);
Разом за модулем 2	-	-	-	50	8	60/20
	4	4	4	94	12	120/40
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						10
Всього годин / Балів						120/100

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Написання реферату (обсягом 10-12 сторінок, структурованим за планом, з використанням наведеного списку літератури).

Реферат. Важливим засобом у засвоєнні знань є написання рефератів та виголошення реферативної доповіді. Тематика рефератів пропонується за визначеними темами практичних занять та СРС. Мета реферативної доповіді полягає у засвоєнні студентами основних аспектів розкритої у реферативному дослідженні теми, формуванні запитань, проведенні дискусії. На практичному занятті рекомендується обговорювати не більше двох рефератів.

Вимоги до реферату: обсяг – 10-12 аркушів формату А4; структура – вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел.

У вступі розкривається актуальність теми, визначається мета, в основній частині містяться основні положення дослідження, що розкривають тему, у висновку викладаються основні положення та пропозиції автора, що впливають із розгляду теми. Реферативна доповідь та участь в її обговоренні можуть бути предметом окремого оцінювання викладачем або враховуватись ним при оцінці інших форм контролю.

При вивченні тем винесених на самостійне вивчення студент повинен виконати одну із запропонованих тем рефератів.

Тема 1. Життєва подія особистості: визначення і аналіз проблеми

План

1. Незалежна та взаємозалежна Я-концепція: ознаки в переживанні життєвих подій.
2. Самопрезентація як турбота про Я-образ: ознаки у переживанні життєвих подій.
3. Невиправданий оптимізм у переживанні життєвий подій.

Теми рефератів:

1. Незалежна та взаємозалежна Я-концепція: ознаки в переживанні життєвих подій.
2. Самопрезентація як турбота про Я-образ: ознаки у переживанні життєвих подій.
3. Невиправданий оптимізм у переживанні життєвий подій.
4. Ефект доброго настрою в переживанні життєвих подій.
5. Помилковий консенсус і помилкова унікальність: ознаки у переживанні життєвих подій.
6. Мотивація самоповаги і самопрезентація: ознаки у переживанні життєвих подій.
7. Помилкова скромність: ознаки у переживанні життєвих подій.
8. Самоповага у переживанні життєвих подій
9. Самопрезентація та імідж особистості: ознаки у переживанні життєвих подій.
10. Акме-переживання життєвих подій.

Тема 2. Життєві події та ситуації: підходи і методи вивчення

План

1. Психоаналіз та фрейдівське тлумачення сновидінь.
2. Аналітична психологія та асоціативний експеримент.
3. Принципи міокінетичної дисоціації та її діагностика.

Теми рефератів:

1. Почуття неповноцінності і компенсація та їх діагностика.
2. Его-спрямованість особистості та її діагностика.
3. Стратегії компенсації базальної тривоги та їх діагностика.
4. Гумор як захисний механізм поведінки та його діагностика.
5. Позитивна свобода особистості: діагностичні резерви
6. Соціальні характери і типи особистості та їх діагностика
7. Екзистенційні потреби особистості: діагностичні резерви

8. Пропріум особистості: діагностичні резерви
9. Безсвідоме як архаїчна спадщина: діагностичні резерви
10. Діагностичні можливості методики ТАТ у вивченні змісту життєвих подій людини.

Тема 3. Життєві події та автобіографічна пам'ять людини

План

1. Свідоме і неусвідомлюване в автобіографічній пам'яті людини.
2. Травми та «дорогоцінні фрагменти» в автобіографічній пам'яті людини.
3. Проблема стабільності макроструктури минулого людини.

Теми рефератів:

1. Соціальна дійсність як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
2. Соціальна взаємодія як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
3. Соціальна ідентифікація як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
4. Соціальна зрілість як визначальний фактор структури автобіографічної пам'яті.
5. Соціальні стереотипи як визначальні фактори структури автобіографічної пам'яті.
6. «Історична парадигма» пам'яті. Створення національного символу.
7. «Прогладжування», «структурування часу» та «сценарій життя» в транзактному аналізі.
8. Проблема спогадів минулого життя. Життя, яке передус.
9. «Самість» та «дорогоцінні фрагменти» в автобіографічній пам'яті людини.

Тема 4. Життєві доля і життєві сценарії особистості

План

1. Метафори та їх вплив на життя людини.
2. Метафоричне розуміння “моє життя” та ставлення людини до свого минулого та своєї долі.
3. Ставлення людини до своєї долі. “Життєві” поняття.

Теми рефератів:

1. Індивідуальні відмінності у функціонуванні автобіографічної пам'яті людини.
2. Суб'єктивна періодизація особистісного розвитку. Інтервал особистісної самоідентичності.
3. Поняття долі та її різноманітні психологічні концепції.
4. Доля як вибір і визначення стратегії життя. Поняття життєвих сценаріїв.
4. Життєві сценарії в теорії Е.Берна.
5. Оціночна підструктура в організації автобіографічної пам'яті людини.
7. Самосвідомість особистості та її зміни у часі життя.
8. Організація життя в часі і просторі: своєчасність саморозкриття особистості.
9. Часові пріоритети в житті людини та втрата часу життя.

Тема 5. Життєвий шлях особистості: життєві плани та перспективи

План:

1. Вивчення проблеми життєвого шляху у вчинковій парадигмі.
2. Життєвий шлях та кризові ситуації життя людини.
3. Утвердження життя людини: адаптація, самоактуалізація та самоствердження.

Теми рефератів:

1. Фізична і соціальна модель життєвих процесів.
2. Рушійні сили життєвого шляху людини.
3. Універсальна обдарованість та творчий життєвий шлях особистості
4. Особистісна спонтанність та творчий життєвий шлях особистості.
5. Особистісна суверенність та її ознаки прояву.
6. Самоконтроль в структурі життєвого шляху особистості.
7. Саморегуляція в структурі життєвого шляху особистості.
8. Образ світу в структурі життєвого шляху особистості

9. Ідентичність в структурі життєвого шляху особистості.

Тема 6. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в юридичній психології

План

1. Правовий простір особистості.
2. Поняття істинності показань.

Теми рефератів:

1. Фізіологія збереження спогадів та специфіка їх відтворення людиною в ході слідчого процесу.
2. Специфіка автобіографічних спогадів та основних етапах судовиробництва.
3. Психологічні умови «повернення» повноцінних спогадів свідкові.
4. Специфіка «активного» і «пасивного» свідка.
5. Роль автобіографічної пам'яті в показаннях звинувачуваних та свідків.
6. Роль автобіографічної пам'яті у верифікації і фальсифікації гіпотез в ході судового процесу.
7. Автобіографічна пам'ять і психологічна специфіка «хібного показання».

Тема 7. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення у віковій, педагогічній та професійній психології

План

1. Функціональна автономність у віці старіння.
2. Поняття благополучної старості.
3. Нормативний характер сповіді. Публічна та особиста сповідь.
4. Комплексний та системний підходи у вивченні професійного досвіду особистості.
5. Життєво-стильовий концепт мотиваційно-сміслової регуляції професійної реалізації особистості.

Теми рефератів:

1. Сповідь як “undo” або засіб позбавлення від небажаного минулого.
2. “Функціональна автономність” минулого у похилому віці.
3. Ортобіоз: старіння і продовження життя.
4. Освіта як автобіографічний факт.
5. Поняття ідентифікації з містом, традицією, з наставником.
6. Поняття амбівалентності культури і взаємодія в системі «Майстер – Учень».
7. Освітній простір особистості.
8. Соціально-культурні аспекти професіоналізації особистості.
9. Інститути соціалізації у професійному розвитку особистості.
10. Смысл життя та ефективна професіоналізація особистості.
11. Автобіографічна феноменологія професійного вигорання особистості.
12. Автобіографічні детермінанти професійних посттравматичних стресових розладів особистості.
13. Автобіографічні детермінанти професійних хвороб хронічного стресу.
14. Автобіографічний зріз професійних девіацій і адикцій особистості.

Тема 8. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в клінічній психології

План

1. Вплив автобіографічних даних на виникнення і протікання неврологічних хвороб.
2. Вплив автобіографічних даних на виникнення і протікання психопатологічних хвороб.
3. Вплив автобіографічних даних на виникнення і протікання соматичних хвороб.

Теми рефератів:

1. Перенос і супротив як форми переживання неврозу.
2. Психологічні особливості переживання рівня неврозу, пограничного стану та рівня психозу.

3. Психологічні особливості переживання перверсії.
4. Автобіографічний досвід переживання меланхолії і депресії.
5. Автобіографічна детермінація хвороби і психологічні передумови лікування.
6. Автобіографічна афектація хвороби і психологічні передумови лікування.

Тема 9. Особистісна подія: прикладні аспекти вивчення в консультативній психології

План

1. Генеалогія.
2. Психологічні характеристики сповіді.

Теми рефератів:

1. Спогади про багатопозиційну сім'ю.
2. Сповідь та розбіжності з реальними можливостями людини.
3. Автобіографічна детермінація переживання людиною гріха.
4. Автобіографічні особливості саморозуміння людини.
5. Консультативна бесіда як автобіографічний дискурс.
6. Автобіографічна «метафора» в консультативному процесі.
7. Автобіографічна інтерпретація в консультативному процесі.

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Психологія особистісної події» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій та практичних занять, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій тощо) та виконання завдань самостійної роботи (ІНДЗ, написання реферату, виконання модульної контрольної роботи).

Змістовий модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного блоку курсу, виконання практичних і лабораторних робіт на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 5 тем.

Змістовий модуль II передбачає перевірку якості засвоєння практичної блоку курсу, виконання практичних і лабораторних робіт на заняттях. Загальна кількість тем цього модуля становить 5 тем.

Кожна з тем I і II змістового модуля оцінюється від 0 до 5 балів.

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з двох модулів: поточне оцінювання (практичні заняття, самостійна робота, ІНДЗ); модульна контрольна робота.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виставляє одну оцінку за аудиторну самостійну роботу та ІНДЗ студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи. Цю оцінку викладач трансформує в *рейтинговий бал за роботу протягом семестру* шляхом поділу на 2 + кількість балів за ІНДЗ – максимально 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал може становити 40. Максимальний бал за модульний контроль – 60 балів.

Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **100**.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується написання статті або тез.

Студент може отримати додаткові бали, або ж претендувати на зарахування максимальної кількості балів за одне практичне заняття при наявності *сертифікату* за пройдене навчання додаткової практичної підготовки (підвищення компетентності) з психології, де зміст сертифікату (проблематика навчального курсу) відповідає змісту дисципліни «Психологія особистісної події». А також за *участь в науково-практичній конференції* чи семінарі (круглому столі) при наявності програми участі, в якій зазначена форма участі студента: тема заявленої доповіді, або особисте включення у практичні форми роботи.

V. Підсумковий контроль

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються в балах. Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою. **Іспит не є обов'язковим.** Навчальний курс «Психологія особистісної події» складається з трьох залікових кредитів, які завершуються іспитом у тому випадку, якщо студент не достатньою мірою опанував дисципліну, або бажає підвищити рейтинг, покращити результат успішності, продемонструвавши знання предмету під час складання іспиту (у цьому випадку анулюються бали модульного контролю, які заміщуються кількістю балів, отриманих під час складання іспиту). Сумарна кількість балів, яку студент отримує при складанні модулів за 100-бальною шкалою визначає його підсумкову оцінку

VI. Шкала оцінювання

Критерії семестрового оцінювання знань студента

<u>Оцінка в балах</u>	<u>Лінгвістична оцінка</u>	<u>Оцінка за шкалою ECTS</u>	
		<u>Оцінка</u>	<u>Пояснення</u>
90 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Дуже добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.

75–81	Добре («зараховано»)	С	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
68–74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60–67	Достатньо («зараховано»)	E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Методичні матеріали:

1. Вірна Ж.П. Психологія особистісної події : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 148 с.
2. Психологія особистісної події: методичні рекомендації до практичних і лабораторних занять для студентів спеціальності 053 «Психологія» ОС «Бакалавр» / укладач Вірна Ж.П. – Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2020. – 20с.

Основна:

1. Батраченко І.Г. Психологія антиципації : монографія / І.Г. Батраченко. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ ім. О. Гончара, 2009. 264 с.

2. Болотова А.К. Психология организации времени: учеб. пособие. Москва : Аспект Пресс, 2006. 254с.
3. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. Москва : Изд-во Ин-та психотерапии, 2000. 368 с.
4. Волков Б.С. Психология юности и молодости : учеб. пособие. Москва : Академ. проект, 2006. 246 с.
5. Деркач А.А., Зазыгин В.Г. Акмеология : учеб. пособие. Санкт-Петербург : Питер, 2003. 256 с.
6. Максименко С.Д. Генетическая психология (методологическая рефлексия проблем развития в психологии). Москва : Рефл-бук, Киев : Ваклер, 2000. 320с.
7. Максименко С.Д. Общая психология : учебник. Москва : Рефл-бук, 2004. 528 с.
8. Максименко С.Д. Психологія в соціальній та психологічній практиці: методологія, методи, програми, процедури. Київ : Наук. думка, 1998. 216 с.
9. Мілютіна К.Л. Траєкторії життєвого шляху особистості в динамічному середовищі: монографія. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2012. 298 с.
10. Нуркова В. Свершенное продолжается: психология автобиографической памяти личности. Москва : Изд-во УРАО, 2000. 315 с.
11. Основи практичної психології / За ред. В. Панка, Т. Титаренко, Н. Чепельової та ін. – Київ : Либідь, 1999. 536 с.
12. Титаренко Т.М. Жизненный путь. *Психологія особистості : словник-довідник* / за ред. П.П. Горностая, Т.М. Титаренко. Київ : Рута, 2001. 34-35.

Додаткова:

1. Абульханова К.А., Березина Т.Н. Время личности и время жизни : монография. Санкт-Петербург : Алетей, 2001. 304 с.
2. Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни. Москва : Мысль, 2001. 299 с.
3. Абульханова-Славская К.А. Типология активности личности. *Психологический журнал*. 1985. Т. 6, № 5. 3–19.
4. Альгин А.П. Ризик і його роль у суспільному житті. Москва : Мысль,
5. Ананьев Б.Г. Некоторые проблемы психологии взрослых. Москва : Знание, 1972. 280 с.
6. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. Ленинград : Изд-во ЛГУ, 1977. 380 с.
7. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания. Санкт-Петербург : Питер, 2001. 282 с. (серия «Мастера психологии»).
8. Анцыферова Л.И. Личность в трудных жизненных условиях: переосмысливание, преобразование ситуации и психологическая защита. *Психологический журнал*. 1994. №1. 3-18.
9. Анцыферова Л.И. Психология повседневности, жизненный мир личности и «техники» ее бытия. *Психологический журнал*. 1993. Т.14. №2. 8-17.
10. Бендас Т.В. Гендерная психология : учеб. Пособие. Санкт-Петербург : Питер, 2009. 431 с. : ил. – (Серия « Учебное пособие»).

11. Божович Л.И. Проблемы формирования личности ; под ред. Д.И. Фельдштейна. Москва : изд-во Ин-та практ. психологии ; Воронеж : МООЭК, 1995. 352 с.
12. Бюссинг А. Мотивация и удовлетворенность. *Управление человеческими ресурсами : энциклопедия*. Санкт-Петербург, 2002. 777–792.
13. Вірна Ж. П. Професійний простір особистості: від ознак дисциплінарності до реальності суб'єктивного моделювання. *Проблеми сучасної психології: зб. наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. І. Огієнка, Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України*. Кам'янець-Подільський, 2014. Вип. 23. 100-111.
14. Вірна Ж.П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога : монографія. Луцьк : Вежа, 2003. 320 с.
15. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте : психологический очерк. Москва : Просвещение, 1991. 92 с.
16. Гинзбург М.Р. Жизненные планы как проявление личностного самоопределения старшеклассников. *Психологические условия формирования социальной ответственности школьников : сб. науч. тр.* Москва, 1987. 18–22.
17. Головаха Е.И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи. Киев : Наукова думка, 1988. 143 с.
18. Головаха Е.И. Формирование и развитие жизненной перспективы личности в юности и зрелом возрасте. *Жизненный путь личности* / отв. ред. Л. В. Сохань. Киев, 1987. 225–235.
19. Головаха Е.И., Кроник А.А. Психологическое время личности. Киев : Наукова думка, 1984. 207с.
20. Гордеева Т. О. Психология мотивации достижения. Москва : Смысл, 2006. 336 с.
21. Гордеева Т.О. Оптимистическое мышление личности как составляющая личностного потенциала. *Психологическая диагностика*. 2007. № 1. 32–65.
22. Гранин Д.М. Искусство планирования времени или Жизнь без стресса. Санкт-Петербург : Прайм-Евроник, 2004. 150 с.
23. Гуссерль Э. Феноменология внутреннего сознания времени. Москва : Гнозис, 1994. 505с.
24. Деркач А.А., Орбан Л.Э. Акмеологические основы становления психологической и профессиональной зрелости личности. Москва : ПМТРАГС, 1995. 207 с.
25. Жизненный путь и профессиональная карьера специалиста / [под ред. В.Ю. Иконникова, В.И. Подшивалкина]. Кишинев : Централ. типография, 1997. 192 с.
26. Жизненный путь личности (вопросы теории и методологии социально-психологического исследования) / [под ред. Л.В. Сохань]. Киев : Наукова думка, 1987. 290 с.
27. Занюк С.С. Психологія мотивації : навч. Посібник. Київ : Либідь, 2002. 304 с.
28. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. Санкт-Петербург : Питер, 2004. 509 с.

29. Ильин Е.П. Работа и личность: трудоголизм, перфекционизм, лень. Санкт-Петербург : Питер, 2011. 224с. (серия «Мастера психологии»)
30. Киреева З.А. Развитие сознания, детерминированного временем: монография. Одесса : ВМВ, 2010. 384 с.
31. Ковалев В.И. Категория времени в психологии (личностный аспект). *Категории материалистической диалектики в психологии* / [отв. ред. Л.И. Анцыферова]. Москва : Наука, 1988. 216-230.
32. Ковалев В.И. Особенности личностной организации времени. *Активность и жизненная позиция личности* / [отв. ред. К.А. Абульханова-Славская]. Москва : Ин-т психологии АН, 1988. 110-127.
33. Комлев А.А. Жизненный выбор человека: виды и факторы влияния в аспекте возможностей. *Мир психологии*. 2004. № 4. 41-51.
34. Кон И.С. В поисках себя : Личность и ее самосознание. Москва : Политиздат, 1984. 335 с.
35. Коржова Е.Ю. Методика «Психологическая автобиография» в психодиагностике жизненных ситуаций: методическое пособие / [под ред. Л.Ф. Бурлачука]. Киев : МАУП, 1994. 109 с.
36. Кроник А.А., Ахмеров Р.А. Каузометрия: методы самопознания, психодиагностики и психотерапии в психологии жизненного пути. Москва : Смысл, 2008 294 с.
37. Кроник А.А., Ахмеров Р.А. Мотивационная недостаточность как критерий деформации картины жизненного пути. *Мотивационная регуляция деятельности и поведения личности*. Москва : Ин-т психологии АН СССР, 1988. 136-140.
38. Левин Г.Д. Свобода воли. Современный взгляд. *Вопросы философии*. 2000. № 6. 71–86.
39. Леонтьев Д.А. Психология свободы: к постановке проблемы самодетерминаций личности. *Психологический журнал*. 2000. Т. 21. № 1. 15–25.
40. Леонтьев Д.А. Самореализация и сущностные силы человека. *Психология с человеческим лицом: гуманистическая перспектива в постсоветской психологии*. Москва : Смысл, 1997. 156-176.
41. Лисовский В.Т. Ценностные установки и жизненные планы личности. Москва : Мысль, 2000. 178 с.
42. Логинова Н.А. Развитие личности и ее жизненный путь. *Принцип развития в психологии*. Москва : Наука, 1978. 156-172.
43. Ляудис В.Я. Память как хронотоп: основа личностной организации. *Вест. Моск. ун-та, серия 14 «Психология»*. 1994. №4. 25-33.
44. Максимова В.Н. Зрелость как акмеологический критерий развития растущего человека. *Мир психологии*. 2002. № 3. 239–245.
45. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики: / пер. с англ.; вступ. ст. Акулиной Н. Н. Москва: РГБ, 1999. 432 с.
46. Молчанов Ю.Б. Развитие и время. *Вопросы философии*. 1970. №12. 61-72.
47. Олпорт Г. Становление личности. Москва : Смысл, 2002. 462 с.
48. Петровский А.В. Психология и время. Санкт-Петербург : Питер, 2007. 448 с. (Мастера психологии).

49. Пригожин И. Конец определенности: время, хаос и новые законы природы / [пер. с англ. Ю.А. Данилова]. Москва : Ижевск, R&D Dynamics, 2001. 208 с.
50. Психология человека от рождения до смерти / под общ. ред. А. А. Реана. Санкт-Петербург : ПРАЙМ-ЕВРОЗНАК, 2002. 656 с.
51. Психологія життєвої кризи // За ред. Т.М.Титаренко. Київ: Агропромвидав України, 1998. 348 с.
52. Реан А.А. Психология личности : социализация, поведение, общение. Санкт-Петербург : Проим- Еврознак ; Москва : Олма- пресс, 2004. 416 с.
53. Роджерс К. Взгляд на психотерапию: становление человека ; [пер. с англ.]. Москва : Прогресс, Универс, 1994. 480 с.
54. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003. 373 с.
55. Уинфри А.Т. Время по биологическим часам ; [пер. с англ.]. Москва : Мир, 1990. 208 с.
56. Хекхаузен Х. Психология мотивации достижения : пер. с англ. Санкт-Петербург : Речь, 2001. 238 с.
57. Цуканов Б.Й. «Качество внутренних часов» и проблема интеллекта. *Психологический журнал*. 1991. Т.12. №3. 38-44.
58. Цуканов Б.Й. Время в психике человека : монография. Одесса : Астропринт, 2000. 220 с.
59. Швалб Ю.М. Психологические модели целеполагания : монографія / Киев : Стилос, 1997. 240 с.
60. Ясперс К. Смысл и назначение истории. Москва : Полит. литература, 1991. 528 с.

Інтернет-джерела:

1. [file:///C:/Users/User/Downloads/Nzl_2011_1\(2\)_17.pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Nzl_2011_1(2)_17.pdf)
2. http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/part_1/7.pdf
3. <file:///C:/Users/User/Downloads/16-Article%20Text-87-1-10-20171107.pdf>
4. <http://psysocwork.onu.edu.ua/article/view/185824>
5. https://stud.com.ua/47259/psihologiya/organizatsiya_avtobiografichniy_pamyati
6. <http://studcon.org/vyvchennya-avtobiografichnoyi-pamyati>
7. <https://core.ac.uk/download/pdf/160006893.pdf>
8. <http://bdpu.org:8080/bitstream/123456789/267/1/Cherezova%20I.O.%20Psykhohihiya%20zhyttyevykh%20kryz%20osobystosti.PDF>
9. http://msupsyj.ru/pdf/vestnik_2011_1/vestnik_2011-1_79-90.Pdf